

DEKLARASJONSSYSTEMET FOR FARLIG AVFALL – ÅRSRAPPORT 2012

DEKLARASJONSSYSTEMET FOR FARLIG AVFALL – ÅRSRAPPORT 2012

PROSJEKT
DOKUMENTNR. 1
VERSJON 1
UDGIVELSESDATO juni 2013
UDARBEIDET Tom Bäcker
KONTROLLERT Halvor Saunes
GODKJENT Barbro Sørlid Engh

INNHOOLD

1	Sammendrag	7
2	Innledning	8
3	Mengder farlig avfall	10
3.1	Generelt	10
3.2	Omtale av enkelte fraksjoner	12
3.3	Farlig avfall fra husholdninger	14
4	Annen informasjon	17
4.1	Åttesifrede løpenummer på deklarasjonsskjema	17
4.2	Fortrykk av deklarasjonsskjemaer	17
4.3	Informasjon til gratis nedlasting	17
5	Oversikt over deklarererte mengder farlig avfall, 2008-2012	18

1 Sammendrag

I henhold til en kontrakt med Klima- og forurensningsdirektoratet (Klif), har COWI i 2012 drifet deklarasjonssystemet for farlig avfall. Klif har hatt det forvaltningsmessige ansvaret for ordningen, mens COWI har drifet ordningen. Oppdraget inkluderer blant annet:

- › kvalitetssikring og registrering av innkomne deklarasjonsskjemaer for farlig avfall
- › informasjon om farlig avfall til næringslivet, kommunene, myndighetene og privatpersoner
- › utarbeidelse av fakturagrunnlag for deklarasjonsgebyr til Klif
- › utarbeidelse av årsrapport og statistikker for ordningen

Avfallsforskriften kapittel 11 krever at farlig avfall skal deklarerer når dette leveres til innsamler eller mottaker av farlig avfall, også kalt aktør. Aktøren skal sende den røde gjenparten av skjemaet til COWI for registrering. Data fra skjemaene registreres i en nasjonal database, Norbas, som gir forurensningsmyndighetene opplysninger om blant annet typer og mengder av farlig avfall som oppstår, hvem som har levert farlig avfall, og til hvilken aktør avfallet er levert.

Rapporten oppsummerer nøkkeltall og erfaringer fra driften i 2012. I tillegg gir rapporten oversikt over innsamlede mengder farlig avfall totalt for hele landet, samt innsamlede mengder fordelt på hvert enkelt fylke.

Den registrerte avfallsmengden i 2012 var på tilsammen 897.788 tonn. Dette er en nedgang fra 2011, hvor det ble registrert 958.992 tonn. Antallet registrerte skjemaer økte derimot, fra 165.032 til 170.354.

I kapittel 3.2 omtales avfallsfraksjoner der det har vært tydelige endringer i mengdene fra 2011 til 2012.

2 Innledning

COWI har i 2012 driftet deklarasjonssystemet for farlig avfall, i henhold til en kontrakt med Klima- og forurensningsdirektoratet (Klif). Denne rapporten beskriver driften av systemet i 2012. Rapporten inneholder også nasjonale og fylkesvise oversikter over mengder farlig avfall for årene 2008-2012, samt informasjon til aktørene innenfor farlig avfall. Prosjektet er en videreføring av tilsvarende prosjekter som COWI og Norsas har utført for Klif siden 2001.

Denne rapporten, samt ytterligere informasjon om farlig avfall, kan også lastes ned fra www.klif.no eller www.norsas.no. På forespørsel kan COWI også levere andre, spesialiserte oversikter over farlig avfall. På Norsas' hjemmeside, www.norsas.no, finnes et omfattende tallmateriale om farlig avfall, til fri nedlasting.

Virksomheter som produserer farlig avfall er forpliktet til å levere dette minst én gang årlig. Avfallet skal da leveres til innsamler, mottaker eller annet firma som har tillatelse til å håndtere farlig avfall. Ved levering skal det følge med et utfyllt deklarasjonsskjema. Den som først mottar farlig avfall fra en avfallsprodusent er forpliktet til å sende den røde gjenparten av skjemaet til COWI, som registrerer informasjonen om avfallet i den nasjonale databasen, Norbas. Her registreres blant annet opplysninger om avfallsprodusent, mottaker, typer og mengder avfall, samt opprinnelseskommune og avfallsprodusentens bransjetilknytning.

Innsenderen av det røde deklarasjonsskjemaet blir fakturert et gebyr fra Klif, også kalt deklarasjonsgebyr. I 2012 var gebyret på kr 35 per tonn deklarerert avfall. Gebyret kan og bør faktureres videre til avfallsprodusenten, i tråd med prinsippet om at forurenseren skal betale.

Opplysningene i Norbas er et viktig hjelpemiddel i myndighetenes arbeid med å sikre forsvarlig håndtering av farlig avfall. Databasen brukes blant annet til statistikk og til å kontrollere hvilke bedrifter som leverer farlig avfall. Tall fra Norbas, i kombinasjon med innrapporterte tall fra virksomheter i databasen Forurensing, samt oversikter over eksporterte mengder avfall, benyttes også av Statistisk sentralbyrå (SSB) til å utarbeide statistikk over farlig avfall. Disse beregningene benyttes også til å bestemme hvor store mengder farlig avfall som går til ukjent behandling. Dette tallmaterialet danner et viktig grunnlag for Klifs

strategi for farlig avfall, samt Klifs vurderinger av hvilke tiltak og virkemidler som er påkrevet for å redusere mengden farlig avfall på avveier.

Oppgavefordelingen i deklarasjonssystemet følger av bestemmelsene i avfallsforskriften, og av COWIs kontrakt med Klif. Klif er ansvarlig myndighet for registrering, gebyrinnkreving og andre viktige oppgaver knyttet til håndteringen av deklarasjonsskjemaer for farlig avfall. COWI drifter ordningen, og driftsoppgavene inkluderer blant annet:

- › kvalitetssikring og registrering av innkomne deklarasjonsskjemaer
- › informasjon til næringslivet, kommunene, myndighetene og privatpersoner
- › oversendelse av fakturagrunnlag for deklarasjonsgebyr til Klif
- › utarbeidelse av årsrapport og statistikker for ordningen

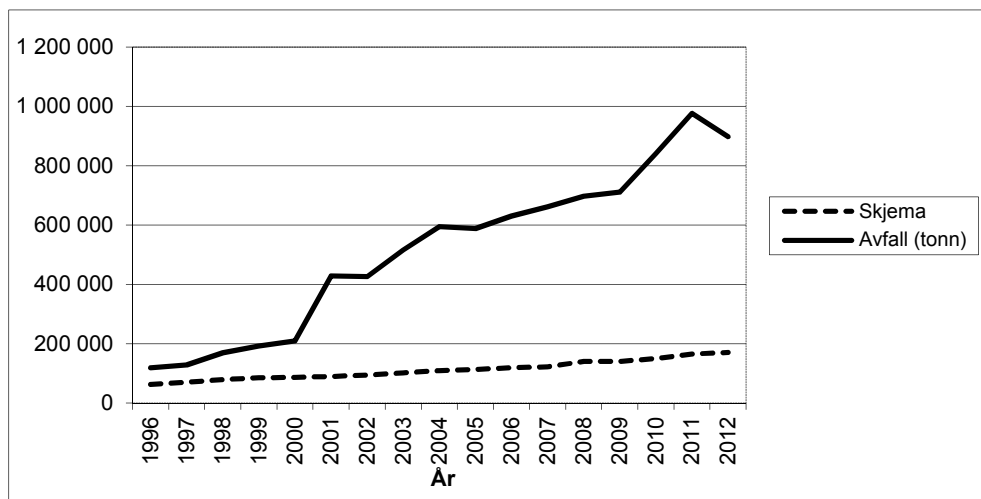
3 Mengder farlig avfall

3.1 Generelt

Mengdene som presenteres i denne rapporten er basert på opplysningene i mottatte deklarasjonsskjemaer for farlig avfall. Mengdene vil være lavere enn de som oppgis av Statistisk sentralbyrå (SSB). Dette skyldes at egenbehandlet avfall, importert avfall, samt avfall som eksporteres direkte fra norsk avfallsprodusent til behandlingsanlegg i utlandet, ikke skal deklarerer på deklarasjonsskjema for farlig avfall. Disse mengdene blir derfor ikke registrert i Norbas, og er heller ikke omfattet av tallmaterialet i denne rapporten.

Mengden innsamlet farlig avfall har økt de siste femten årene, og den registrerte avfallsmengden i 2012 var 897.788 tonn, en nedgang på ca 60.000 tonn fra 958.992 tonn i 2011. Nedgangen skyldes i hovedsak reduserte leveranser fra en stor avfallsprodusent, se også kapittel 3.2. Antallet skjemaer derimot, økte fra 165.032 til 170.354. I kapittel 3.2 omtales også avfallsfraksjoner der det har vært tydelige økninger i de registrerte mengdene.

I figur 1 og tabell 1 vises en oversikt over antall skjemaer og mengden farlig avfall som har blitt registrert i 2012. Helt til slutt i rapporten vises nasjonale og fylkesvise oversikter over mengder av de ulike fraksjonene av farlig avfall. Kommune- og fylkesvise oversikter kan lastes ned gratis fra Norsas' hjemmesider, www.norsas.no

Figur 1. Utvikling i antall deklarasjonsskjemaer og mengde farlig avfall, 1996-2012

Tabell 1. Utvikling i antall deklarasjonsskjemaer og mengder farlig avfall, 1996-2012

År	'96	'00	'01	'02	'03	'04	'05	'06	'07	'08	'09	'10	'11	'12
Skjema, x 1000	63	87	90	94	102	109	114	120	122	140	140	150	165	170
Tonn, x 1000	119	209	429	427	516	595	588	630	662	698	711	840	959	898

I tabell 2 vises antallet avfallsprodusenter innen hver mengdekategori.

Tabell 2. Oversikt over antall avfallsprodusenter

Kategori (tonn pr avfallsprodusent)	Antall 2005	Antall 2006	Antall 2007	Antall 2008	Antall 2009	Antall 2010	Antall 2011	Antall 2012
> 1 000 tonn	52	58	56	59	65	64	86	89
100 – 1 000 tonn	208	242	264	302	334	313	330	321
10 - 100 tonn	1 469	1541	1 703	1 887	1 848	1 964	2 139	2 136
1 – 10 tonn	7 282	7079	7 233	7 663	7 693	7 700	8 362	8 509
100 kg – 1 tonn	6 169	6053	6 380	6 888	6 615	6 507	7 399	7 509
10 – 100 kg	1 930	1791	1 826	1 968	1 857	1 966	2 258	2 386
< 10 kg	617	704	740	694	667	781	924	756
Sum	17727	17468	18202	19461	19079	19295	21498	21706

Til slutt viser tabell 3 hvordan avfallsmengdene er fordelt mellom de 222 aktørene som tok imot farlig avfall i 2012:

Tabell 3. Oversikt over antall aktører innen hver mengdekategori

Kategori (tonn per aktør)	Antall 2008	Antall 2009	Antall 2010	Antall 2011	Antall 2012
>100.000 tonn	1	1	1	1	1
10.000 – 100.000 tonn	9	10	14	16	13
1000 – 10.000 tonn	42	44	41	39	52
100 – 1000 tonn	60	61	68	71	70
10 – 100 tonn	49	51	46	51	55
1 – 10 tonn	32	22	23	34	19
100 kg -1 tonn	8	10	10	9	10
<100 kg	2	3	6	4	2
Sum	203	202	209	225	222

3.2 Omtale av utvalgte fraksjoner

I noen fraksjoner har det vært en tydelig økning eller reduksjon i de registrerte mengdene de siste årene. Et utvalg av disse fraksjonene omtales nedenfor.

Generelt

Nedgangen i totalt registrert mengde fra 2011 til 2012, var på om lag 61.000 tonn. Norges største produsent av farlig avfall, som årlig kasserer ca 200.000 tonn svovelsyre, hadde en tilsvarende nedgang i deklarererte avfallsmengder, fra 2011 til 2012. Den nasjonale nedgangen kan derfor i stor grad forklares med nedgang i avfallsmengdene fra denne bedriften. Variasjoner i leveransene fra denne avfallsprodusenten vil derfor gi et tydelig utslag i de registrerte mengdene, og nedgangen fra 2011 til 2012 er derfor ikke noen nasjonal trend. Denne bedriftens nedgang fra 2011 til 2012 er for øvrig kompensert gjennom økte leveranser i de to første månedene av 2013.

705x Maling, lim og lakk

Tallene for maling, lim og lakk viser at det har vært en økning i avfallsstoffnummer 7051, kombinert med en reduksjon i avfallsstoffnummer 7053, som har resultert i en moderat økning i den totale mengden, se tabell 4. Variasjonene skyldes i hovedsak at det er gjort endringer i betegnelsen på nr 7051, fra «Maling, lim, lakk, løsemiddelbasert» til «Maling, lim, lakk, som er farlig avfall». Hensikten med dette er å tilpasse avfallsstoffnummerne til den faktiske inndelingen i EAL, slik at vi får ett hovednummer for farlig maling, 7051. Siden vannbasert maling (nr 7053) i liten grad er farlig avfall, har dette ført til en endring i bruken av avfallsstoffnummer, som reflekterer den faktiske typen kassert maling.

Tabell 4. Oversikt over maling, lim og lakk 2008-2012. Alle tall er oppgitt i tonn.

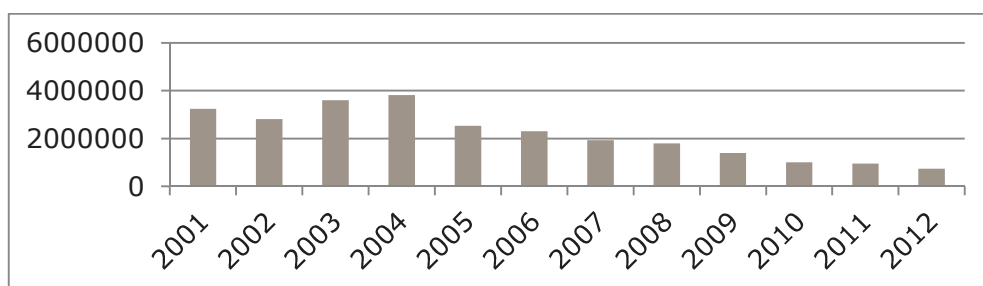
Nr.	Betegnelse	År 2008	År 2009	År 2010	År 2011	År 2012
7051	Maling, lim, lakk, som er farlig avfall	11 544	10 657	11 168	12 970	15 078
7052	Maling, lim, lakk, 2-komponent	343	268	303	150	89
7053	Maling, lim, lakk, vannbasert	3 004	2 136	2 582	1 517	495
	Sum	14 891	13 061	14 053	14 638	15 662

7091 Uorganiske salter og annet fast stoff

Denne avfallstypen har hatt tydelige endringer i perioden 2008-2012. De største kildene til denne avfallstypen er fjerning av forurenset grunn og aluminiumsverk (fõringer og ildfaste materialer fra smelteovner). Mengdene vil derfor variere i takt med byggemarkedet og utskiftninger av utstyr i smelteverkene.

7220 Fotokjemi

Figur 2 viser nedgangen i deklarererte mengder fotokjemikalier i fra 2001 til 2012. Nedgangen reflekterer overgangen fra opptak på sølvbasert film, til digitale medier.

Figur 2. Utviklingen i leveranser av fotokjemikalier, 2001-2012. Mengder er oppgitt i liter

7261 Gassflasker

7261 er et relativt nytt avfallsstoffnummer, som ble introdusert 1.1.2011, for å unngå at gassflasker ble deklarerert som spraybokser, 7055. Tabellen nedenfor viser at det har vært en nærmest tredobling av mengdene fra 2011 til 2012. Mengden spraybokser, (7055) har vært relativt konstant de siste fem årene, slik at vi snakker om en reel økning i mengdene 7261.

Tabell 5. Gassflasker 2010-2012. Tall er oppgitt i kg

Nr.	Betegnelse	År 2010	År 2011	År 2012
7261	Gassflasker	5	120 726	350 559

De største leverandørene er interkommunale selskaper. Selv om en rekke av disse er nye avfallsprodusenter i 2012, viser tallene likevel at mange av selskapene har hatt store økninger i mengdene fra 2011 til 2012.

Andre fraksjoner

Når det gjelder fraksjoner som ikke er spesifikt omtalt ovenfor, hvor det likevel har forekommet tydelige endringer fra ett år til et annet, kan årsaken til endringene blant annet være:

- › sen eller manglende innsendelse av skjemaene. I henhold til regelverket skal deklarasjonsskjemaer for én måned sendes til COWI innen den 15de i den påfølgende måneden. Dersom dette ikke overholdes vil det føre til at avfallet registreres på feil år.
- › nedleggelse eller oppstart av industrivirksomhet
- › feil bruk av avfallsstoffnummer
- › store enkeltleveranser fra skip, offshore eller andre typer avfallsprodusenter med store avfallsmengder
- › opprydningsaksjoner i grunnen, omfattende vedlikeholdsoperasjoner eller utstyrsutskiftninger i industribedrifter kan også føre til ekstremt høye avfallsmengder i løpet av ett år.

I tillegg kan endringer i fylkesoversiktene blant annet skyldes følgende:

- › deklarasjoner med store avfallsmengder kan av avfallsprodusent ha blitt påført feil kommunenummer, eller det kan ha blitt benyttet et organisasjonsnummer som er hjemmehørende i en annen kommune enn der avfallet faktisk oppstod.
- › avfallsprodusenten kan ha registrert firmaadresse i én kommune, mens avfallet kan oppstå i en annen. Hvis opprinnelseskommunen ikke er tydelig angitt på deklarasjonsskjemaet, blir avfallet registrert på kommunen der firmaet er registrert. Dette påvirker ikke landsoversikten, men kan ha betydning for de fylkesvise oversiktene.

3.3 Farlig avfall fra husholdninger

På deklarasjonsskjemaet skal det krysses av i rubrikken "Fra husholdninger" dersom avfallet stammer fra husholdninger. Dette gjøres blant annet når kommuner eller interkommunale renovasjonsselskaper, evt. aktører som samler inn farlig avfall, deklarerer farlig avfall som stammer fra ordninger beregnet på private husholdninger. Ved hjelp av denne rubrikken kan statistikken skille mellom avfall som er samlet inn fra husholdninger og avfall som stammer fra kommunens egen drift. Oversikten kan tjene som et hjelpemiddel for å vurdere effekten av de lovpålagte kommunale ordningene for mottak av farlig avfall fra husholdninger.

I forbindelse med denne årsrapporten er alle tall kvalitetssikret på nytt, og tallene i denne rapporten kan derfor avvike noe fra dem som har blitt presentert i tidligere rapporter.

I tabell 6 vises antall skjemaer, og tilhørende mengder farlig avfall, der rubrikken "fra husholdninger" var kryssset av, for perioden 2008-2012.

Tabell 6. Antall skjemaer og avfallsmengde fra husholdninger

År	Antall skjemaer	Mengde (kg)
2008	18 140	12 239 249
2009	20 752	10 597 024
2010	23 222	13 653 286
2011	24 382	17 419 315
2012	22 674	16 738 098

I tabell 7 vises den fylkesvise fordelingen av avfallet, samt mengden per innbygger, for de samme årene.

Tabell 7. Mengde farlig avfall fra husholdninger, per fylke og mengde per innbygger

Fylke	Total mengde (tonn)					Per innbygger (kg)				
	År 2008	År 2009	År 2010	År 2011	År 2012	År 2008	År 2009	År 2010	År 2011	År 2012
Østfold	1 026	502	764	889	1 183	3,9	1,9	2,9	3,3	4,5
Akershus	1 473	1 124	1 422	1 941	1 713	2,8	2,2	2,7	3,7	3,3
Oslo	1 009	517	1 662	1 678	1 811	1,8	0,9	3,0	3,0	3,2
Hedmark	369	409	599	597	414	2,0	2,2	3,2	3,2	2,2
Oppland	583	373	330	811	468	3,2	2,0	1,8	4,4	2,5
Buskerud	1 336	1 475	1 148	2 011	2 565	5,3	5,9	4,6	8,0	10,2
Vestfold	920	784	889	872	1 137	4,1	3,5	3,9	3,9	5,0
Telemark	46	563	579	905	766	2,7	3,4	3,5	5,4	4,6
Aust-Agder	45	47	42	100	77	0,4	0,4	0,4	0,9	0,7
Vest-Agder	154	116	220	408	340	0,9	0,7	1,3	2,5	2,0
Rogaland	779	627	1478	1 378	1 157	1,9	1,5	3,6	3,3	2,8
Hordaland	782	1 407	1 341	1 360	1 382	1,7	3,0	2,9	2,9	3,0
Sogn og Fjordane	271	298	313	515	376	2,6	2,8	2,9	4,8	3,5
Møre og Romsdal	384	492	456	731	596	1,6	2,0	1,8	3,0	2,4
Sør-Trøndelag	1 763	583	821	1 536	1 190	6,2	2,1	2,9	5,4	4,2
Nord-Trøndelag	78	293	331	325	226	0,6	2,3	2,5	2,5	1,7
Nordland	469	525	762	671	664	2,0	2,2	3,2	2,9	2,8
Troms	275	373	416	498	591	1,8	2,4	2,7	3,2	3,8
Finnmark	77	89	81	194	81	1,1	1,2	1,1	2,7	1,1

Den årlige mengden farlig avfall produsert per innbygger er 2-5 kg, og representerer en snittverdi. Hvor mye farlig avfall som genereres, avhenger av aktivitetene i husholdningene. Aktiviteter som f.eks. oppussing og vedlikehold av motorkjøretøyer vil føre til økt mengde farlig avfall.

Tabell 7 viser særlig høye verdier for Buskerud fylke. En gjennomgang av tallene viser at impregnert trevirke dominerer blant avfallet. Dersom rubrikken «fra husholdninger» er feil utfylt, kan dette være en feilkilde.

Tabellen nedenfor inneholder en oversikt over de 20 vanligst forekommende farlige avfallstypene fra husholdninger i 2012.

Tabell 8. 20 vanligst forekommende typer og mengder farlig avfall fra husholdninger i 2012

Nr.	Betegnelse	Mengde (kg)
7051	Maling, lim, lakk, løsemiddelbasert	5 700 559
7098	CCA-impregnert trevirke	5 059 511
7250	Asbest	1 717 310
7011	Spillolje, refusjonsberettiget	816 480
7158	Klorparafinholdige isolerglassruter	662 687
7211	PCB-holdige isolerglassruter	493 125
7023	Drivstoff og fyringsolje	217 581
7261	Gassflasker	198 683
7042	Organiske løsemidler uten halogen	196 106
7055	Spraybokser	185 672
7133	Rengjøringsmidler	185 546
7156	Avfall med ftalater	173 562
7152	Organisk avfall uten halogen	169 720
7012	Spillolje, ikke refusjonsberettiget	157 070
7154	Kreosot-impregnert trevirke	150 780
7086	Lysstoffrør	105 901
7095	Metallhydroksidslam	74 420
7091	Uorganiske salter og annet fast stoff	71 701
7024	Oljefiltre	55 094
7121	Polymeriserende stoff, isocyanater	50 980

4 Annen informasjon

4.1 Åttesifrede løpenummer på deklarasjonsskjema

Som tidligere meddelt, er dagens nummerserie på syv siffer i ferd med å bli brukt opp. Nummerlengden vil derfor bli oppjustert til åtte siffer i løpet av ca ett års tid.

4.2 Fortrykk av deklarasjonsskjemaer

Det er for tiden fire trykkerier i Norge som leverer fortrykte deklarasjonsskjemaer. En liste over disse finnes på våre hjemmesider. Vi ber om at trykkeriene kontaktes direkte for priser og leveringsbetingelser.

Vi har dessverre sett at fortrykte deklarasjonsskjemaer inneholder feil, særlig med tanke på avfallsprodusentens organisasjonsnummer. Dette har medført vanskeligheter i forbindelse med registrering og beregning av deklarasjonsgebyret. Vi ber derfor om at COWI kontaktes før bestilling, slik at vi kan kvalitetssikre opplysningene som skal trykkes på skjemaet. Denne tjenesten er selvsagt kostnadsfri.

4.3 Informasjon til gratis nedlasting

Fra Norsas' hjemmesider www.norsas.no kan det lastes ned gratis informasjonsmateriell om farlig avfall. Dette inkluderer:

- Kommunevis oversikter over mengder farlig avfall. Disse er delt inn i årlige oversikter og årene fra 1997 til 2012 er tilgjengelig
- årsrapporter fra deklarasjonssystemet for farlig avfall, for årene 2004 til 2012
- infoark om korrekt deklareringsprosedur for farlig avfall
- oversendelsesskjema for deklarasjoner til COWI/Norsas

5 Oversikt over deklarererte mengder farlig avfall, 2008-2012

På sidene nedenfor presenteres de nasjonale og fylkesvise tallene for farlig avfall i perioden 2008-2012.

Tallene er en utskrift fra databasen Norbas, der innholdet av deklarasjonsskjemaet for farlig avfall registreres. Selv om det foretas omfattende kvalitetssikring av de innkomne skjemaene, er det likevel avfallsprodusentens ansvar å deklare avfallet korrekt. Dersom avfallet er feil eller mangelfullt deklarerert vil dette føre til feil i oversiktene.

Mengdene farlig avfall som det opereres med i denne rapporten er lavere enn de tallene som oppgis av SSB, Statistisk sentralbyrå, se også kapittel 3.1.

Avfall som er definert både som farlig avfall i henhold til avfallsforskriften kap. 11, og som radioaktivt avfall, er ikke inkludert i oversiktene. Disse fraksjonene utgjør en liten andel av den totale mengden farlig avfall.